

Finanční gramotnost – nový blábol spasitelů

Novodobí spasitelé chtějí reagovat na skutečnost, že asi osm set tisíc lidí má na krku exekuci za neuhrazené dluhy. Lékem má být výuka tzv. finanční gramotnosti na školách. Ještě když jsem působil v roli českého učitele a učil jsem na středních a vyšších školách ekonomické předměty, zajímal jsem se, co se v takovém předmětu má učit převratného. Zjistil jsem, že se jedná o další produkt od života, praxe a reality odtržený blábol vytvořený nějakými školskými byrokraty. Vůbec jsem nechápal, k čemu bude běžnému občanovi, který by měl nějakým rozumným způsobem hospodařit se svými omezenými příjmy a vzdorovat svým neomezeným potřebám. Například znalost o trhu cenných papírů, všelijakých bankovních produktech, bezhotovostním styku, monetární politice ČNB, hrubém domácím produktu a mnoho jiných věcí, které se však často běžně učí v již zaběhlých předmětech. Dokonce tam bylo povídání o úrocích... procenta se učí už na základní škole a že je neovládají novináři a politici, o tom už tu byla v jedné předchozí glose řeč. A to, prosím, z výše uvedených kruhů přicházejí moudra, jako že žák se vlastně nemusí nic biflovat, že na všechno je internet a počítače (a proto středoškoláci neumějí bez kalkulačky malou násobilku a to ani násobení deseti!!!).

Řekněme si natvrdo – finanční gramotnost je jednoznačně záležitost rodinné výchovy. Ve škole se sice žák nabífluje povídání o dividendách a tantiémách, ale bude mu to k ničemu, když ho doma nevedli k elementárním pravidlům hospodaření. Pocházím ze „sociálně slabého prostředí“. Kdybych ovšem doma řekl, že jsme chudí, tak jsem schytl pořádný záhlavec, abych blbě nežvanil. Otec prohlásil: „Jsme zdraví, můžeme pracovat, tak nejsme chudí“. A maminka, poloviční sirotek stejně jako otec, by dodala něco o rouhání, a že každý se musí snažit a starat se sám. Při výplatě, otec dlouho pracoval sám, následovala výuka „finanční gramotnosti“. Nejdříve(!) se odložily peníze „pro strýčka Příhodu“ (tj. na úspory a nenadálé situace). Teprve potom následoval systém obálek a hrníčků – na jídlo, na uhlí, na boty, na zimní oblečení, na nájem, na energie, na školní potřeby. Teprve když něco málo zbylo, byla třeba i koruna na biograf (televize nebyla). Na tomto systému jsme byli vychováni, na podobném i moje lepší polovička (sama poloviční sirotek). V první třídě jsme dostávali 10 Kč každý měsíc na spoření, které byl organizováno ve škole, a částky se zapisovaly do malého aršíku. Na konci ročníku jsem tam měl rovných 100 Kč. Od druhé třídy jsem měl vlastní spořitelni knížku (Mladý střadatel) a sám jsem si nosil do spořitelny malé částky z různých drobných dáreků, občasného kapesného či jinak ušetřené. V létě jsem dostal v neděli 2 Kč na dopolední promítání v biografu. Tajně jsem se převlékl a zadem utekl do lesa, abych ty dvě kačky ušetřil. Když rodiče viděli, že jsme s bráškou šetrní, občas nám něco přihodili – měli z toho radost a my také. Když jsem si z chmelové brigády ušetřil na kuffíkový psací stroj, udělal otec „granda“ a zaplatil mi kurz psaní strojem. O možnost studia na vysoké škole jsem musel rodiče zdvořile poprosit a slíbit, že ze studií za rok neuteču.

Nic takového se v osnovách „finanční gramotnosti“ nedočtete. Naskakuji zděšením, když mi někdo vysvětluje, že je chudý a že mu na spoření nikdy peníze nezbudou. Z takového člověka nikoho finančně gramotného už nevychováte. S tím se musí začít doma a v dětství. Když jsem učil na učňovské škole nebo na učňovském středisku, měli jsme s kolegou zábavu v pozorování učňů a dohadovali se, z jakého jsou prostředí. Byli žáci, kteří si při vyučování potřebovali odskočit a po obdržení souhlasu vystřelili ze třídy a současně zhasli světlo ve třídě (to byli ti z finančně gramotných rodin). A byli žáci, kterým jsem vysvětloval, že u některých velkých tepelných spotřebičů (vulkanizačních lisů) se nevyplácí je vypínat na jednu směnu, protože by 4 hodiny chladly a pak by se musely zase 4 hodiny rozehrívát na provozní teplotu. Vypínají se třeba až na víkend a v noci před pondělkem je někdo zapne. Vůbec nechápali, proč je kolem toho tolik řečí (to byli ti z rodin finančně negramotných). Přijde-li panelákové dítě na návštěvu do rodinného domku, hned ho poznáte, že zásadně nezavírá dveře mezi vytápěnými a nevytápěnými prostorami.

Ještě že máme ty socialisty, kteří seberou úspory jedněm, aby je podstrčili formou dávek druhým!